

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**

**YASAMA DÖNEMİ**

24

**YASAMA YILI**

4

**MİLLİ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU**

**TUTANAK DERGİSİ**

*3 Ekim 2013 Perşembe*

MİLLİ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

3 Ekim 2013 Perşembe

---0---

K O N U

Savfa

**Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827)**

**1:14**

İ Ç İ N D E K İ L E R

Savfa

**BİRİNCİ OTURUM**

**1:14**

Ömer ÇELİK (Kültür ve Turizm Bakanı)	(Adana)	1:2, 6, 9, 10:12
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	2:3
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	3, 6
Haluk EYİDOĞAN	(İstanbul)	3:6
Nebi BOZKURT	(Mersin)	5, 8:9
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	6:7
Suat ÖNAL	(Osmaniye)	7
Mehmet Volkan CANALIOĞLU	(Trabzon)	7:8
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	8
Namık HAVUTÇA	(Balıkesir)	9:10
Recep GÜRKAN	(Edirne)	10
<b>Madde 1</b>		<b>12</b>
Haluk EYİDOĞAN	(İstanbul)	12
<b>Madde 2</b>		<b>13</b>
Mehmet Volkan CANALIOĞLU	(Trabzon)	13
<b>Madde 3, 4, 5</b>		<b>13</b>
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	14
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	14

**Açılma Saati: 16.00**

**Kapanma Saati: 17.17**

## BİRİNCİ OTURUM

3 Ekim 2013 Perşembe

Açılma Saati: 16.00

**BAŞKAN: Fikri IŞIK (Kocaeli)**

**BAŞKAN VEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)**

**SÖZCÜ: Çiğdem M ünewver ÖKTEN (Mersin)**

**KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)**

0

BAŞKAN – Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanımız, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları, toplantı yeter sayımız vardır. Komisyonumuzun 24' üncü Dönem, Dördüncü Yasama Yılı' nın ilk toplantısını açıyorum.

Bugünkü gündemimizde **(1/827) esas numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı** yer almaktadır.

Toplantının aciliyetini ve önemini kısaca belirtmek gerekirse, Anayasa Mahkemesi tarafından Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu' nun 65' inci maddesinin (a) ve (b) fıkralarının iptal edilmiş olması ve ilgili iptal kararının 13 Ekim itibarıyla yürürlüğe girecek olmasıdır. Herhangi bir yasal boşluğa yer verilmemesi, uygulamada da herhangi bir boşluğun oluşmaması adına tasarımı acilen gündemimize almış bulunuyoruz.

Tasarının gerekçesinde de ifade edildiği üzere, Anayasa Mahkemesi, Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararlarının Resmî Gazete' de yayımlanması zorunlu olmakla birlikte, koruma bölge kurulları kararları için böyle bir yayım zorunluluğu bulunmadığı, bu nedenle, hem tescil kararının tebliğ edilmemesi hem de koruma bölge kurulu kararlarının ilgililere duyurulmasını güvence altına alacak bir yasal hükmün bulunmaması karşısında itiraz konusu kuralarda belirtilen cezai yaptırımların bireyler açısından öngörülebilir olmadığı ve suçların kanuniliği ilkesine uymadığı gerekçesiyle kanunun 65' inci maddesinin (a) ve (b) fıkralarını iptal etmiştir. Söz konusu tasarı ile, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar doğrultusunda hem tescil hem de koruma bölge kurulu kararlarının maliklere ve ilgililere tebliği, duyurulması hükme bağlanmakta, cezai müeyyidelerin de yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, yeni yasama yılımızın hayırlı olmasını temenni ediyorum. Yeni Komisyonumuz seçilene kadar, İç Tüzük' ümüzün 20' nci maddesi gereğince eski görev süreleri yenileninceye kadar Komisyonumuzun görev süresi devam ediyor. Yeni Komisyonumuz seçilene kadar bu kanunun aciliyeti sebebiyle bu toplantıyı düzenlemiş bulunuyoruz. Bu vesileyle de -bu herhâlde Komisyonumuzun da son toplantısı olacak- bugüne kadar Komisyonumuzda görev almış ve bugünden itibaren veya bu yasama yılından itibaren görev almayacak arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum. Yeni görev alacak arkadaşlara da şimdiden başarılar diliyorum.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı' nın tümünü görüşlerinize açıyorum.

Öncelikle, tasarının hakkında bilgi vermek üzere Hükümet adına, Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Ömer Çelik' e sözü veriyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana)** – Sayın Başkanım, saygıdeğer üyeler, değerli arkadaşlarım; yeni yasama yılının sizlere, ailelerinize, ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini dilerim; hepimize sevgi ve saygılar sunarım.

Tabii, bu tasarımı öncelikle gündeminize aldığınız için çok teşekkür ederim.

2683 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu' nun bazı maddelerine ilişkin değişiklik tasarısını görüşeceğiz. Bu tasarının bahsedeceğim sebeplerle aciliyeti olduğu için Komisyonunuzun bu hassasiyetine şükranlarımı sunarım.

Bilindiği üzere, ülkemizde, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunması hususu Anayasa' mızla güvence altına alınmıştır. Anayasa' mız, bu varlık ve değerlerden özel mülkiyet konusu olanlara getirilecek sınırlamalar ve bu nedenle hak sahiplerine yapılacak yardımlar ve tanınacak muafiyetlerin kanunla düzenlenmesini öngörmüştür. Bu hüküm uyarınca 2683 sayılı Kültür ve Tabiat

Varlıklarını Koruma Kanunu kabul edilmiştir. Söz konusu kanun uyarınca kültür varlıklarının korunması görevi Kültür ve Turizm Bakanlığına aittir. Bu kanunun 65'inci maddesiyle, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına yönelik olarak kanunda öngörülen hükümlere aykırı iş ve işlemlere yönelik cezalar düzenlenmiştir.

Anayasa Mahkemesi bu maddenin (a) ve (b) fıkralarını iptal etti ve iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verdi. Karar, 13/10/2012 tarihinde yayımlandı. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi, tescil kararlarının tebliğ edilmemesi ve koruma bölge kurulu kararlarının ilgililere duyurulmasını güvence altına alacak bir yasal hükmün bulunmamasıydı. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi Bakanlığımızın uzman hukukçuları, Adalet Bakanlığı tetkik hâkimleri ve Başbakanlık uzmanları tarafından dikkatle incelendi ve huzuruza getirilen bu tasarıyla gerekçede belirtilen eksiklik giderildi. Böylece,

1) Tescil kararlarının, tescillenen taşınmazın kadastral bilgileriyle birlikte tapu siciline şerh düşülmek üzere ilgili tapu müdürlüğüne bildirilmesi,

2) Tescil kararlarının maliklere Tebligat Kanunu uyarınca tebliğ edilmesi,

3) Sit alanlarının, tabiat varlıklarının ve malikleri idarece tespit edilemeyen taşınmazların tescil kararlarının Resmî Gazete'de yayımlanması ve Bakanlığımızın İnternet sayfasında bir ay süreyle duyurulması düzenlendi.

65'inci maddede düzenlenen cezalarda herhangi bir değişikliğe gidilmedi. Ancak, sit alanlarının ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarıyla koruma alanlarının yıkılmasına, yok olmasına ve her ne suretle olursa olsun zarar görmesine sebebiyet verenlere cezaların uygulanması, bunların tescil olduğunun, koruma altında olduğunun tebliğ ve ilan edilmiş olması şartına bağlandı. Yani özetle 65'inci maddede şöyle denildi: "Tescil edilen sit alanları ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarıyla koruma alanlarının bu kanuna göre tebliğ ve ilan edilmiş olmasına rağmen yıkılmasına, yok olmasına ve her ne suretle olursa olsun zarar görmesine sebebiyet verenler ile koruma bölge kurullarından izin almaksızın inşai ve fiziki müdahalede bulunanlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılırlar."

Böylece, korunması gerekli taşınmaza ilişkin koruma bölge kurulu kararlarının ilgili herkesin bilgisine sunulması ve belirlilik ilkesi uyarınca yasal düzenlemelerin hem kişisel yönden hem de idare yönünden net, anlaşılır ve uygulanabilir olması sağlandı. Ayrıca, korunma alanlarına ilişkin hükümlerin yer aldığı yasanın 8'inci maddesinde de 7'nci madde için öngörülen hususlara paralel düzenlemelere gidildi.

Değerli Başkanım, çok saygıdeğer arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; hâlihazırda değişik mahkemelerde 2863 sayılı Kanun'un 65'inci maddesine muhalefet suçu gerekçesiyle görülmekte olan pek çok dava bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesinin 13/10/2010 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan iptal kararının 13/10/2013 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olması karşısında doğabilecek hukuki boşluk, yorum kargaşası ve toplumsal sorunların önlenmesi amacıyla söz konusu tasarının yürürlüğe girmesi büyük önem arz etmektedir.

Konunun hassasiyeti karşısında gösterdiğiniz anlayış için tekrar şükranlarımı sunuyorum. Tasarının hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ederiz.

Arkadaşlarımıza da, görsel basına da teşekkür ederiz.

Şimdi, tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen milletvekili arkadaşlarımız var mı?

Sayın Serter, Sayın Metin Lütfi Baydar, Sayın Haluk Eyidoğan, Sayın Yeniçeri, Sayın Volkan Canlioğlu, Sayın Nebi Bozkurt.

İlk sözü Sayın Serter'e veriyorum.

Sayın Serter, buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, ben de yeni yasama yılının başarılı geçmesi dileklerimi ve Komisyonumuzun verimli çalışmalar yapacağına inancımı ifade ederek konuşmama başlamak istiyorum.

Biz, prensip olarak tabii ki bu yasal düzenlemenin karşısında değiliz, elbette bu yasanın hızla tamamlanmasını düşünüyoruz, sizinle bu konuda aynı görüşteyiz. Sadece altını çizmek istediğimiz bazı küçük konular var.

Şimdi, yasalar her zaman yeterli olmuyor. Yasal düzenlemeler yapılıyor ama hangi müeyyideyi yasaya koyarsanız koyun, bunların kolaylıkla görmezden gelindiğini, tabiat ve kültür varlıklarına yönelik âdeta saldırının da devam etmekte olduğunu görüyoruz. Dileğimiz odur ki bu konunun denetim aşamasında hiçbir ayırım yapılmaması, hiçbir farklılık gözetilmesin. Örneğin İstanbul' un çok önemli kültürel, tarihî varlıkları üzerine oteller inşa edilmesin ya da -Sayın Bakana bugün bir soru önergesi gönderdim, umuyorum kısa sürede yanıtlar ya da önlemini alır- örneğin Silivrikapı Kız Öğrenci Yurdu, tarihî eserlerin kazılarla çıktığı mekânın, arsanın üzerine inşa edilmesin.

Bizim temennimiz, yasanın doğru bir biçimde, ayırım gözetmeksizin, belediyenin hangi siyasi partiye ait olduğuna bakılmaksızın, eşit biçimde ve hakkaniyetle uygulanmasıdır. Bunu da gözlemleyeceğiz, göreceğiz ama iyi niyetle yaklaşıyoruz bu yasaya ve olumlu oy vereceğimizi de şimdiden ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Serter.

İkinci söz Sayın Baydar' ın.

Sayın Baydar, buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Teşekkür ederim.

Ben de yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcüsü olarak şunu ifade etmek istiyorum, bunu kendi aramızda tartıştık arkadaşlarımızla: Anayasa Mahkemesinin uygun gördüğü eksikliklerin tamamlanmasına yönelik olarak yapılacak olan bu yasaya olumlu yaklaşacağımızı - Nur Hoca da belirtti- ifade etmek istiyorum. Ama onun ötesinde bazı çekincelerimiz var yani bunun geliştirilmesine yönelik, Sayın Bakan da buradayken, bazı önerilerimizi de ifade etmek istiyorum.

Tespiti yapılan kültür ve tabiat varlıkları belediye sınırları içerisinde ise belediyelerce, bu olmadığı takdirde mülki idare amirlikleri tarafından da ihlalin yapıp yapılmadığının tespitine yönelik bir anlayışın olmasının daha doğru olacağına inanıyorum. Daha önceki dönemde Kültür Bakanlığında Teftiş Kurulu Başkanlığı yapmış kişilerle de yaptığım görüşmelerde genellikle bu tip ihlallerde hep sorumluluk müze ve müze yetkili uzman arkadaşların üzerinde kalıyor. Bu ihlallerin sorumluluğu -Sayın Bakan da bunu gayet iyi bilecektir- yapılan müfettiş denetimlerinde hep bu kişilere yükleniliyor. Koruma kurulunun var olan il çerçevesinde ya da bulunduğu bölgede, bütün koruması gereken alanların ihlal edilip edilmediğini fiziki olarak yeterli ölçüde -hem alet işte aracı, gereci, personel olarak- yapabilmesinin mümkün olmadığını, bu yüzden hem belediyelerin hem mülki idare amirlerinin de bu sorumluluk çerçevesinde olması gerektiğinin önümüzdeki dönemde yapılacak olan düzenlemelerde dikkate alınmasının uygun olduğunu düşünüyorum. Çünkü, bakıyorsunuz, belediye, bir höyüğün üzerine park yapıyor. Ama koruma kurulu herhangi bir şey söylese de yapamıyor. Ama belediye de bu işin içerisinde kendisi sorumluluk sahibi olduğu takdirde oraya en azından park yapmayacaktır diye düşünüyorum. Bunun böyle olmasının daha uygun olacağını düşünüyorum.

TOKİ'nin, özellikle, yapacağı inşaatlarda da mutlaka koruma kurulundan... Hani TOKİ'nin herhangi bir yerden izin almadan imar planı yapabilme yetkisi var kendi kanunu çerçevesinde ama en azından yapacağı bölgedeki koruma kurullarından da bir onayın koruma kurulunun gereği olarak, bu var olan tabiat ve kültür varlıklarımızın korunmasında daha olumlu olacağını düşünüyorum.

Bu katkıları ve çekinceleri söyledikten sonra olumlu oy vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz Sayın Baydar.

Şimdi söz sırası Sayın Eyidoğan' da.

Buyurun Sayın Eyidoğan.

HALUK EYİDOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, milletvekilleri, değerli basın mensupları; sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, bu, buradan çıkacak onaylanmış karar gerçekten ne işe yarayacak tam bilemiyorum ama benim üzerinde durmak istediğim bir konu var.

Kaç dakikam var Sayın Başkan?

BAŞKAN – Şu anda bir dakika sınırlamamız yok. Sizin takdirinizde.

HALUK EYİDOĞAN (İstanbul) – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bakınız, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Kurulmasıyla İlgili Kanun Hükmünde Kararname çıktı. Sonra, 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişiklikler yapıldı. O, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kurulmasıyla ilgili kanuna bakarsanız orada çeşitli genel müdürlükler tesis edildiğini görürsünüz. Bunlardan bir tanesi de Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüdür. Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün yetkilerini bir okuyun lütfen: "Millî parklar, tabiat parkları, tabiat alanları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü olan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek bu alanların sınırlarını tescil etmek..." Koruma Kurulu ne yapacak? Bakanlığın üstünde mi? Başka: "Tabiat varlıkları ve doğal sit alanlarıyla çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay ve değişikliğinin ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak..." Kimin? Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kararları. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bunlara istinaden yaptığı öyle işler var ki -örnekleri var- biraz sonra onlara kısaca değinmek istiyorum. Böyle devam ediyor. Yani tabiat varlıkları, doğal, tarihî, arkeolojik ve kentsel sitle ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çıktığı yerlerde karar almak... Böyle gidiyor.

Hatta, bunlarla ilgili her türlü ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planları yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak ve uygulamasını sağlamak... 644 ve 648 Çevre ve Şehircilik Bakanlığına öyle yetkiler veriyor ki yani koruma kuruluymuş, ilçe belediyesiymiş, büyükşehir belediyesiymiş, İstanbul Büyükşehir Belediyesiymiş, genel müdürlermiş, geçiniz efendim, geçiniz.

Bakın, bugün, benim de yaşadığım Adalar ilçesi, İstanbul'da -Heybeliada'da yaşıyorum- iş oralara kadar geldi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bugün artık uygulama imar planı, parsel ölçeğinde plan tadilatı yapıyor değerli milletvekilleri, Sayın Bakan yani kaç başlı bir Hükümet bu? Ayrıcalıklı biçimde dilediğince el koyma yetkisi kullanıyor. Velhasıl, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı herkesin üstünde, hatta TOKİ'yle de iş birliği yapıyor. Başbakanın organizasyonunda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kifayetsiz bir müteahhit, kifayetsiz bir belediye başkanı rolü oynuyor. Örnekleri çoktur. Bakanlık bugün yaptığı düzenlemelerle özel çevre koruma bölgelerini, millî parkları, tabiat parklarını, tabiat varlıklarını -bugün görüyorsunuz- tabiat koruma alanlarını, hatta doğal sit alanlarını, arkeolojik sit alanlarını fütursuzca kullanıyor, imara açıyor, hatta talana açıyor. Ondan sonra, biz, Topçu Kışlası'nı tartışıyoruz falan.

Şimdi, bakın, Adalar -özeline biraz gelmek istiyorum çünkü hem orada yaşıyorum yazın, aidiyetim var, bu basına da yansıdı, biraz örnek vermek istiyorum- yedi bin yıllık kültürel tarihi olan bir kentin, İstanbul'un güneyindeki bu Adalar ilçesi İstanbul'un en dingin, en fazla tarihî yapı ve eseri barındıran doğal, tarihi ve arkeolojik alan, bir açık müzedir, özel bir yerleşim yeridir. Dillerin, etnisitenin ve inançların mozağini barındıran, barış ve huzurun hissedildiği Adalar ilçesi sizi geçmişe götüren bir müzedir. Büyükşehirin herhangi bir ilçesi gibi algılanmamalıdır. O, tarihî yarımadadan dahi farklıdır.

Şimdi, Adalar ilçesinde 6.409 adet binamızın 1.707 tanesi eski eserdir. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun masasında 206 yapı tescil için beklemektedir. Niye? Bu yasa çıkmadığı için mi? Bu değişiklik yapılmadığı için mi? Hayır, bu çıkacak, bunlar yine masada bekleyecek, belki Sayın Bakanın önüne gelecek. Dolayısıyla, Adalar'da kışın yaşayan 14 bin kişi var, yazın 200 bin kişiyi aşıyor bu nüfus ve çok ciddi sorunları var. Adalar, bir üvey evlat gibi görülüyor. Gayrisafi millî hasılanın yüzde 40'ını barındıran İstanbul gibi bir metropolün 39 ilçesinden 1'i olan Adalar ilçesi kışın 14.500 nüfus, yazın 200 bin nüfus barındırıyor ve üvey evlat muamelesi görüyor, her yönden. Şimdi, Adalar'ın -ayrıntısına girmeyeceğim- çok ciddi sorunları var bu açıdan. Yani kültürel varlıkların, doğal varlıkların, arkeolojik varlıkların, maalesef ilgisizlikten ve dışlanmışlığından dolayı çok ciddi sorunlar var. Bu yetmiyor, bu 9 adadan oluşan ilçenin 5 adasında yerleşim var. 1973-76 yıllarında Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından tarihî ve doğal sit alanı olarak tescil ediliyor. Bu tescil süreçleri 2006, 2011, 2012 tarihine kadar devam ediyor, bazı kararlar alınıyor ve bunlardan özellikle Yassıada ve Sivriada, şu anda hiç kimsenin yaşamadığı adalar. Özellikle Yassıada, biliyorsunuz cumhuriyet tarihimizin acı olaylarından birinin yaşandığı bir adadır, trajik anılarımız vardır; bir de böyle bir özelliği vardır. Hem Yassıada hem Sivriada tarihî sit alanı, doğal sit alanı ve arkeolojik sit alanıdır, diğer adalar da böyledir.

27 Nisan 2011 tarihinde Millî Emlak Müdürlüğü Yassıada'yı Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis ediyor. 10 Ekim 2012 tarihinde 1 No.lu Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu bir karar alarak Yassıada'yı -Bakın bu çok ilginç- sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı olarak belirliyor. Hemen bunun arkasından 8 Kasım 2012 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bunu hemen onaylıyor. Hiç kaçırmıyor Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bekliyor zaten bunu. 16 Kasım 2012 tarihinde, bir hafta sonra 5 No.lu Koruma Kurulu Yassıada için acayip bir karar veriyor. Karar şu: "Millî tarihimiz ve askerî harp tarihi açısından önemli tarihî olayların cereyan ettiği ve doğal yapısıyla birlikte korunması gerekli alanlar şeklinde tanımlanmış olup -Yani kanuna bakarsanız tarihî sit alanı böyle tanımlanıyor- kurulumuz üyelerince yerinde Yassıada'nın tamamının incelenmesi sonucunda adanın bütünü düşünüldüğünde ilke

kararında belirtilen tanımla örtüşmemesi –Yani doğal, tarihî sit alanı kararıyla örtüşmüyormuş, inceleme yapmış Koruma Kurulu, örtüşmediğine karar vermiş.- Yassıada'nın tamamının tek parsel olması –çok ilginç- parselde tescilli yapılar bulunduğundan parselin zaten tescilli parsel statüsünde olması sebepleriyle -cümleyi nasıl kurmuşlar tebrik ediyorum!- kamu yararı da dikkate alınarak” tarihî sitin kaldırılmasına karar veriyor 5 No.lu Koruma Kurulu. Yani bu cümleyi gerçekten okumanızı tavsiye ediyorum.

Hemen arkasından 18 Nisan 2013 tarihinde 6456 sayılı Kanun'u çıkararak, büyük bir hızla Yassıada ve Sivriada'yı kültürel ve turizm amaçlı olarak imara açıyorlar. Nerede koruma kurulları? Bu adalarda yapılacak planlama, imar ve inşaat uygulamalarıyla diğer düzenlemelerin 90 tarihli 3621 sayılı Kıyı Kanunu hükümlerine ve diğer mevzuatta yer alan kısıtlama ve prosedürlere tabi olmadığına da karar veriyorlar.

Sayın Bakan, Heybeliada'nın bir parselidir Yassıada. Siz şimdi, Yassıada için böyle kanun çıkararak değişiklikler yapıyorsunuz, tarihî, doğal sit alanını kaldırılıyorsunuz ve ondan sonra kültür ve turizm tesisi olarak tasarılıyorsunuz. Buna itiraz ediyor Adalar Belediyesi. Hem de Kıyı Kanunu'nu da kaldırılıyorsunuz çok enteresan. Adalar Belediyesi alınan kararlara itiraz ediyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu itirazları görmezden geliyor, duymuyor, hemen Yassıada'nın 1/5.000'lik ve binlik imar planlarını hazırlıyor. Ne sürat! Tarihî, doğal ve arkeolojik sit alanı özelliklerini yok varsayarak ve askerî yasak lejandını da silerek turizm veya kültürel tesis olarak askıya çıkarıyor. Açıklamada, üzerinde aklınıza gelen her türlü turistik tesis inşa edilmesi kararı verilen bu ilanda emsal kaç biliyor musunuz ya da inşaat alanı? Yüzde 65. Yüzde 65... Yassıada için inşaat alanı yüzde 65. 110 bin metrekaredir Yassıada, yüzde 65'i 67 bin metrekare inşaat. Yaptıkları plan notunda Bakanlığın bu planın 644 ve 648 sayılı kanun hükmünde karamameler, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap İşlet Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun'un ek 2 maddesi kapsamında hazırlandığı ve onaylandığı belirtiliyor.

Şimdi, AKP'nin yerel demokrasi anlayışı bu. Ne ilçe belediyesi dinliyor ne büyükşehir belediyesi dinliyor ve bu kararlar alınırken adalardaki STK'ların, vatandaşın hiçbir görüşü alınmıyor ve iradeler yok varsayılıyor. Ondan sonra deniliyor ki “Biz Gezi Parkı'ndan ders aldık.” Bakın bunlar devam edecek başka yerler için de. Dolayısıyla adalar bu şekilde imara açılmaya çalışılıyor.

Sayın Bakana sordum, Çevre ve Şehircilik Bakanına bir ara. “Sayın Bakan, bu yüzde 65 Yassıada, yüzde 40 da Sivriada için imara açma konusu var. 67 bin metrekare inşaat Yassıada için ne ola ki?” Hadi kaldırdınız bütün sit alanı özelliklerini. Cevap: “Ne olacak Hocam, alt tarafı bir otel yapacağız.” dedi Sayın Bakan, Çevre ve Şehircilik Bakanı.

Şimdi, bu nasıl bir oteldir 67 bin metrekare? İnşaat mühendislerine sesleniyorum.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bu kat kat olacaktır.

HALUK EYİDOĞAN (İstanbul) – Tabii 67 bin metrekare otel inşaatı kaç metreye oturacak, kaç kat olacak? Kıyı Kanunu da burada, özellikle kanunla “Kıyı Kanunu uygulanmaz.” denildiğine göre herhâlde oraya çok büyük bir yat limanı falan da yapılacak.

Tabii, daha bu bitmedi ve bu arada biz tabii konuşuyoruz, soruyoruz ama aydınlanamıyoruz. Fakat bu arada Mayıs 2013 itibarıyla Adalar Belediyesine Heybeliada'da Sanatoryum arazisinde Özelleştirme İdaresi kanalıyla, Başbakanlık Özelleştirme İdaresi kanalıyla özelleştirme çalışması yapılacağına dair bir yazı geldi. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi dedi ki: “Ey Adalar Belediyesi, ben burada özelleştirme çalışmaları yapmak istiyorum bu Sanatoryum arazisinde, şu şu ada, şu şu pafta, şu parsellerde.” Topladık, 224 dönüm arazide, Heybeliada'nın Çam Limanı mevkisinde, eskiden sanatoryum olarak kullanılan şu anda kapalı bulunan bazı bina ve tesisler dâhil 224 dönüm orman alanını, bu doğal sit alanını, arkeolojik sit alanını, tarihî sit alanını Başbakanlık Özelleştirme İdaresi çalışıyor. Arkasından bir yazı daha geldi belediyeye. TOKİ diyor ki: “Burada biz değerlendirme çalışmaları yaptıracağız ey Belediye Başkanı, yardımcı olunuz göndereceğimiz arkadaşlara.” Arkasından bir yazı daha geldi Sağlık Bakanlığından. “Ey Belediye Başkanı, biz burada bazı çalışmalar yapacağız, arazide. Bunlara da yardımcı olun.” deniliyor.

Mayıs ayından beri bu işlemler yapılıyor, helikopterler kameralarla uçuyor ve Heybeliada'da, 224 dönüm bu tarihî, doğal ve arkeolojik sit alanında, Sanatoryum arazisinde çalışma yapıyorlar. Dedik ki: “Sayın TOKİ, Sayın Özelleştirme İdaresi, Sayın Sağlık Bakanlığı Yatırımlar Daire Başkanlığı, lütfen teşrif ediniz. Geliniz sizi misafir edelim ve bize Allah aşkına, şu Heybeliada'da, 224 dönümde nasıl bir iyilik yapacaksınız, güzellik yaratacaksınız, ne yapacaksınız?” Ya bizim Adalar halkı olarak, Adalar'da yaşayan insanlar olarak, ikameti orada olan insanlar olarak bunu bilmek hakkımız var. Madem “Yerde demokrasi” diyorsunuz “Demokrasi paketi” diyorsunuz “şeffaflık” diyorsunuz “Gezi Parkı'ndan ders aldık.” diyorsunuz, ee gelin bize anlatın. Eylül başının ilk haftası gele gele Özelleştirme İdaresinden bir yetkili bürokrat geldi ve “Biz talimat aldık, işimizi yapıyoruz. Oraya da ne yapılacağını bilmiyoruz.” dedi. Çay içtik, konuştuk, gitti. Toplantıya Adalar'daki tüm STK'lar, milletvekili olarak ben, vatandaşlar, belediye başkanları, oradaki tüm parti ilçe başkanlıkları temsilcileri katıldılar ve bilgilenedim dağıldık.

Şimdi soruyorum: Ey TOKİ, ey Sağlık Bakanı ve diğer ilgililer, 224 dönümde Heybeliada'da nasıl bir proje düşünüyorsunuz? İyi bir şeyse biz de destekleyelim.

Şimdi, anlayış budur. Burada, bu kanun geçer, biz de onaylarız, onaylamayız, umarım ülkemizin yararına olur ama maalesef bunları yaşıyoruz. Anlaşılan o ki, İstanbul'daki yeşil alanlardan doyulmadı -Allah gözümüzü doyursun, şimdi sıra geldi adalarımıza. Yeşili, denizi, kıyıları, havayı, doğayı ve tarihi mahveden o yağmacı zihniyeti reddediyoruz. Adalarımıza gelirken kötü emellerinizi başka bir yerde bırakınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası Sayın Yeniçeri' de.

Sayın Yeniçeri, buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ben de yeni dönemin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Sayın Bakan da ilk defa Komisyonumuza geliyor, kendisine hem "Hoş geldin." diyorum hem de yeni görevinde başarılar diliyorum.

3 tane temel kavram var, bir tanesi tabiat, bir tanesi tarih, bir tanesi de kültür. Üzülerek ifade etmem gerekiyor ki, biz bu 3 kavramda da Kızılderililerden geriyiz. Dolayısıyla, bu 3 varlığımızı koruyup, yeni nesillere aktarmanın bizim her şeyden önce bir insanlık borcumuz olduğunun özellikle altını çizmek gerekiyor.

Birilerinin zannettiği gibi, Türkiye, Türk milleti ya da içinde yaşadığımız dünya bizden ibaret değil. Bu dünyada şu anda yaşayan 7 milyar insan insanlığın yalnızca bu süreç içerisindeki bir halkasını meydana getiriyor, geçmişten geliyor, hâlde yaşıyor, geleceğe akıyor. O hâlde, bizim geçmişe karşı bir sorumluluğumuz var. Mevcut hâlimizde en iyi düzeyde bütün olanı biteni anlamak ve anlamlandırmak gibi, değerlendirmek gibi bir zorunluluğumuz var. Bir de gelecek nesillere olan borcumuz var. Dolayısıyla, tabiatı imha etmek, tahrip etmek, tarihi göz ardı etmek ve çevreyi yaşanır olmaktan çıkarmak, her şeyden evvel hem insanlığımıza, hem de gelecek nesillere karşı olan sorumluluğumuzu yerine getirmemek anlamını taşımaktadır.

Tarih aslında bir süreçtir, bir sonuç değildir ve bu süreçte herkesin oynadığı rolün gelecek nesiller tarafından sorgulanacağını farkında olması icap eder. Onun için, çıkarılan yasalar, atılan adımlar, tutulan yollar sanki her şey bizimmiş gibi, sanki her şey bize aitmiş gibi, sanki her şey bizden ibaretmiş gibi korkunç bir rant için bir sömürü mekanizmasını çalıştırmak ve işletmek, inanılmaz derecede rahatsız edicidir.

Ben ilk kez İstanbul'a gittim, İstanbul'a ilk kez gitmedim de İstanbul'da ilk kez Boğaziçi'nde bir tura çıktım, elimde fotoğraf makinesi ve İstanbul'a, Boğaziçi'nden baktım. Herkese tavsiye ederim, baksın. Yani İstanbul, bir bakıyorsunuz bir silüeti var, bir de bakıyorsunuz, bir teneke kutu gibi, geniş, heyula bir teneke kutu çıkmış yukarıya doğru. İnanılmaz derecede rahatsız edici bir görüntü. Bu, Boğaz'dan her gelip geçende, bize ne kadar medeni, ne kadar çevreye ve doğaya gösterdiğimiz saygıyı gösteren, onlarda çeşitli duygular uyandıracak bir yapıyı da bize gösteriyor ve bir yabancı olarak baktığınız zaman, İstanbul'un çok hor kullanıldığını ve çok yağmalandığını, mahvedildiğini görürsünüz. Bunu bugünkü Hükümet için... Bunlar geliştirmişlerdir ama bugünkü Hükümetle sınırlı değil bu. Bu, başından beri maalesef yapılan bir tahribatin tipik yansımaları.

Bütün bunların altını çizdikten sonra kendi memleketimle ilgili, Sayın Bakana özellikle bir şey söylemek istiyorum.

Ben Gümüşhane-Şiran-Karaköylüyüm. Bizim hayvan otlattığımız bir alan vardı. Oraya gider, orada "Tepe" denilen bir yer vardı, oraya çıkardık, orada günlerimizi geçirirdik. O tepenin bir höyük olduğunu biz sonradan kazıcılar sayesinde öğrendik ve kazıcılar çıkmışlar oraya, antika arayıcılar...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Defineciler...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Defineciler, evet.

Çıkmışlar, yukarıdan aşağı doğru delmişler orayı, içeriye tam girememişler, çok yüksek olduğu için, muhtemel kral mezarları var altta fakat o dönemden kalma bir gaz olduğu için de sistemi yarıda bırakmış, gitmişler. Bizim bakanlık muhtemelen - herhâlde Kültür Bakanlığı- gelmiş orayı kapatmış gitmiş yani ikinci bir akıllı defineci gelip başında bir maskeyle içeriye girip soyana kadar Bakanlık bekleyecek. Onlar gelip talanlarını yaptıktan sonra Bakanlık da gidecek "Geriye kalan bir şey varsa onlara bir bakalım." diyecek. Onun için, buradan bu konuya özellikle dikkati çekiyorum. Bir an evvel orada ne yapılacaksa keşif yapıp, denetim altına alınıp halka da açmak gerekiyor orayı. Bunun özellikle altını çizeyim ve hatırlatmış olayım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Şiran-Karaköy dediniz mi Hocam?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Evet, Gümüşhane-Şiran-Karaköy.



Fikri Bey de bilecektir bunu.

BAŞKAN – Hocamla aynı ilçedeniz.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben bir şeye daha özellikle dikkat çekmek istiyorum. Anayasa'yı dikkate almamanın, Anayasa'daki hükümlere uygun olarak davranmamanın sonucu olarak bu yasa teklifi geldi yani yaptığınız kanun Anayasa'ya uygun değil, baştan savma yapmışsınız. Dolayısıyla “Bunu Anayasa'ya uygun hâle getirin.” demiş. Ne diyor? Sayın Bakan da okudu. Hem kişisel yönden hem de idari yönden herhangi bir duraksamaya -yani tereddüde- ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerektiği ifade edilmiş.

Bu çok enteresan bir şey bizim için, diğer yasalarda da böyle. Yangından mal kaçırırımı gibi yasa getirmeyin. Getirseniz, bu yasanın geriye dönüşü olur. Ondan sonra, o yasanın değiştirilmesi için şu maddesi şöyle anlaşılmış, uygulamada şöyle sakıncalar çıkarmış ya da Anayasa Mahkemesi tarafından şöyle iptal edilmiş, gelin bir daha yenisini yapalım şeklinde bizim karşımıza tekrar çıkacaktır.

O hâlde, her konuda herhangi bir tasarı, teklif getirilirken bu tasarı ve teklifin kurallara, kaidelere, yasalara, ilkelere uygun bir biçimde hazırlanması gerektiğini açıkça özellikle ifade ediyorum.

Burada şöyle bir şey oluyor: Tabii, Hükümet açısından ya da kamu yetkilileri açısından böyle esnek maddeler bırakırsanız... Dün Meclis Başkan Vekili Sayın Bahçekapılı'nın dediği gibi 60'ncı madde diyor ki: Verebilir de vermeyebilir de. Başkan vekilinin keyfine kalmış. “Ben vermiyorum.” dedi, çıktı, bitti; hakikaten de öyle.

Şimdi, bu vesileyle de söyleyeyim, zaten Türkiye Büyük Millet Meclisi oligarşik bir yapıya sahip, Parlamento ağaları var Mecliste. Mecliste partilerin grup başkan vekilleri en önde oturur, onların yanında üç beş tane yakınları vardır. Bir de orada Meclis Başkanı veya grup başkan vekili oturur. Onların denetiminde Meclisi çalıştırırsınız. Milletvekilini ön plana çıkarmayan bir demokrasi demokrasi değildir yani bir konuda bir milletvekili çıkıp görüşünü söyleyemeyecek. O bir dakikada söylüyorduk işte. Onu da Adalet ve Kalkınma Partili grup başkan vekilleri o hakkı vermiyorlar şimdi. Bunlar...

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Özcan Bey, İç Tüzük'ü değiştirelim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani, evet, onların hepsinin olması gerekiyor.

Bakıyorsun ki iktidar, kendisi rahatsız ediliyor bu konuda, işte muhalefet sürekli iddia ve ithamda bulunuyor, o hâlde ne yapalım? “Bu bir dakikalara alalım.” Aldılar... Şimdi, kaldık iki tane muhalefetin grup başkan vekiline. Onlar gelecek ki bir dakika konuşma elde edelim.

Bu bakımdan, yasalar çıkarılırken... Burada, kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı tabiatı, tarihi ve kültürü koruma gibi bir görevinizin olduğu söylenir.

Ben, bu çıkacak, yasalacak tasarıların hayırlı olmasını diliyorum, desteklediğimizin altını da çiziyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Şimdi sıra Sayın Canalıoğlu'nda.

Sayın Canalıoğlu, buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; öncelikle ben de yeni yasama yılımızın hayırlı olmasını, ülkemize, vatandaşlarımıza güzel hizmetler getirmesini diliyorum ve bu Komisyonumuzun da yıl boyunca yapacağı çalışmalarında düşüncelerine bağlı, özgürlüklere bağlı, sabır ve hoşgörü içerisinde güzel işler yapmasını canı gönülden temenni ediyorum.

Şimdi, ayrıca şöyle bir şeyle söze girmek istiyorum devamlı: Gelecekle geçmiş arasında bir köprü görevi gören ve medeniyetlerin sosyal, kültürel varlıklarını yaşadıklarını anlatan, gelecek kuşaklara aktaran en önemli eserler hiç kuşkusuz kültür ve tabiat varlıklarıdır. Ama, Sayın bakan, ne yazık ki siz de biliyorsunuz ki ülkemizde, Kültür ve Tabiat Varlıkları Yasası 21 Temmuz 1983'te çıkmıştır. Yani 1983'ten bu tarafa, öncesine göre, definciler ve yağmacılar bütün kültür ve tabiat varlıklarını gelişigüzel kullanmışlar, sökmüşler, kendi ülkelerine götürmüşler, turizm amacıyla gelmişler, almışlar, getirmişler ve biz bunlara seyirci kalmışız. “Ya giderse gitsin babanın malı mıdır?” Temel fıkrasındaki gibi, düşüncelerle hareket edilmiş ve 1983'te –yine de ona şükür diyelim- bu Tabiat Varlıkları Kanunu çıkmış ve ondan sonraki süreçte de bu uygulamaya konulmuştur. Ama bu uygulama yapılırken de bugün tartıştığımız Anayasa Mahkemesinin geri çevirdiği kanununun 65'inci maddesinin (a) ve (b) fıkralarında olduğu gibi kanunlar yapılırken kamuoyunun görüşleri alınmadan, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmadan “yaptım oldu” anlayışıyla getirdiğimiz zaman bunun

geri dönmesi oluyor ve bu geri dönmeler de zaman aldığı için sit alanında veya kültür ve tabiat varlıklarına sahip olan vatandaşlarımız mağdur durumda kalıyor. O nedenle, yasalar yapılırken, getirilirken mutlaka geri dönüşleri düşünülerek zaman kaybını engelleyecek bir şekilde ortaya konulmalı ve buna göre yasalar ortaya çıkarılmalıdır. Hemen, çarçabuk, alıncaya getirilen yasalar elbette ki vatandaşımızı mağdur etmekte ve komisyonları ve Genel Kurulda milletvekillerini de zor duruma düşürmekte ve kamuoyunda “Ya, bunlar bir yasa yaparken bakın alıncaya yapıyorlar ve ondan sonra ya Anayasa Mahkemesinden dönüyor veya uygulamada bunlar aksaklıklar ortaya koyuyor...” Bunların dikkate alınması gerekiyor ve deneme yapılmayla ya da uygulamadaki sonuçları beklememek gerekiyor.

Ben, bu bağlamda bu konuyla sözlerimi bağlarken elbette ki Trabzon özeline geldiğimiz zaman, değerli hemşehrîm Gümüşhaneli Sayın Yeniçeri bahsetti, Trabzon, geçmişten bu yana, Sayın Bakanım, siz de çok iyi biliyorsunuz, kültür varlıklarıyla çok önemli bir kentimiz. Tarihî anıtlarımız var ve bunlar her geçen gün yerli yabancı turistlerin akınına uğramakta, görenlerin hayranlıklarını kapartmaktadır ki bunların içinde geçmiş medeniyetlerden kalan Sümela Manastırı, halk dilinde Meryem Ana Manastırı, işte Atatürk Köşkü, müze anıt durumunda olan Ayasofya Müzesi gibi, surlarımız gibi eserlerimiz mevcut. Ama, bu son dönemde Trabzon kamuoyunu birbirine düşüren bir konuyla karşı karşıya kaldık ve bunu Trabzon kamuoyu tam anlamıyla çözemedi. Şöyle çözemedi: Ayasofya Müzemiz, müze anıt durumunda olan bu müze her geçen yıl Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından korunuyor, bakılıyor, müze müdürlüğü orada, oradaki onarımları yapıyor ve turistlerin oraya gelmeleri sağlanıyor, tanıtımı yapılıyor ve bunun sonucu olarak da TOKİ ve Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğiyle etrafındaki metruk alanlar, gecekondular boşaltılıp çok güzel bir hâle getirildi. Böyle olunca da etrafında turizme yönelik el sanatları ürünleri satan mağazalar gelişti ve bunlar insanları çalıştırmaya başladılar ve ekonomik yönden de gerçekten Trabzon’umuzun Fatih Mahallesi çok etkin duruma geldi. Ama birdenbire belki siyasi olarak bu müzenin, Kültür ve Tabiat Varlıklarına ait bu müzemiz -Kültür Bakanlığına yazılan yazının sonucu beklendi mi, onu Sayın Bakandan da rica edeceğim, görüşü verilerek mi, verilmeden mi- siyaseten olduğu düşünülerek camiye çevrildi ve burada tekrar açıklıyorum: Biz Trabzonlular ve bu ülkede yaşayan insanlar elhamdülillah Müslüman’ız ve camiye karşı değiliz ama bunun birden, siyaseten camiye çevrilmesi Trabzon kamuoyu önünde de anlaşılacak durumda olmadı. Şöyle ki: Ben, geçen orayı gezdiğimde tamamen metruk hâle getirilmiş olduğunu, çimlerin bozulduğunu ve oradaki kültür ve tabiat varlıklarının atıl durumda olduğunu, müze boşaltılacak mı, boşaltılmayacak mı durumunda olduğunu gördük. Bu konuda sizin görüşünüz alındı mı? Camiye ihtiyaç var mı, yok mu o civarda, araştırması yapıldı mı? Kültür ve Turizm Bakanlığı araştırması yapılarak mı bu sonucun alındığını yoksa siyaseten mi olduğunu ortaya koymak istiyoruz. Ben Genel Kurul konuşmamda orada camiye ihtiyaç varsa TOKİ tarafından ve Kültür ve Turizm Bakanlığıyla iş birliği yapılan alanın hemen yan tarafına camimizi tekrar yapalım, bin kişilik daha büyük cami de yapalım, hepimiz katkı sağlayalım, devlete de yük olmadan camimizi kendimiz yapalım ki hemen yakın civarda da iki tane büyük camimiz olduğunu da belirtmek istiyorum ve o gittiğimde şunu gördüm: Turistler geziyorlar, içeride 3-4 kişi namaz kılıyor, vakit namazı kılmaya çalışıyor ve dışarıda turistler geziniyor. Böylesi değişik bir tavır var. Ya Kültür ve Turizm Bakanlığının oradan bütün şeyini çekelim, tamamen Diyanette cami olarak kalsın, hem turistler gelip hem onlar gelip de bir gelişki de ortaya doğmasın Sevgili Bakanım.

Bu konuda acaba sizin görüşünüz var mıydı? Siz de Diyanete veya ilgili bakanlığa görüş bildirdiniz mi? Ki size görüş sorulduğunu biliyorum. Sizden önceki Sayın Bakana sorulmuştu yazılı olarak ve bu konuda da Trabzon’daki kültür ve tabiat varlıklarının teşvikle, süratli bir şekilde onarımına katkı sağlama noktasında gösterilen gayretlerin devamını diliyor ve sayın sözcümüzün de söylediği gibi, arkadaşların söylediği gibi, bu yasaya destek veriyoruz, bir an önce yasalmasını ve hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Konunun tümü üzerinde son söz...

Arzu ederseniz şimdi de söz verebilirim size, 1’inci maddeye geçtikten sonra da söz verebilirim. Eğer siz hangisini arzu ederseniz ona göre söz vereyim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – İkinci turda alalım.

BAŞKAN – Son söz Sayın Nebi Bozkurt’un.

Sayın Bozkurt, buyurun.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar, çok Değerli Bakanım; hepimizi hürmetle, saygıyla selamlıyorum. Yeni dönemin hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum Cenabıhak’tan.

Şimdi, Sayın Bakanımı bulmuşken ben de belki “Muhalefet gibi konuşuyor.” diyeceksiniz ama biraz birkaç konuya değinmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, herkes kendi yöresini özellikle dile getirdi, ben de Mersin'le alakalı birkaç konuyu söyleyeyim. Siz de bizim hemşehrimiz olarak da, Çukurovalı olarak da konunun durumunu da biliyorsunuzdur diye düşünüyorum yani olayı.

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Daha çok Mersin Adana'nın hemşehrisi oluyor!**

**NEBİ BOZKURT (Mersin) – Evet.**

Şimdi, Sayın Bakanım, en önemli problemlerden bir tanesi sit alanı tespitinde yaşanıyor. Geçmişte, mesela Silifke ile Erdemli arasında 3 milyon nüfusun yaşadığı söyleniyor. Onun için, bakıyorsunuz sayısız yerleşim alanları var. Yani şunu söyleyeyim: Türkiye'deki bütün üniversitelerin arkeoloji bölümleri sırf o bölgeye yoğunlaşsalardı yetişemezler. Zaten tüm Mersin'de 10 tane kazı var, 10 kazının 4'ü Selçuk Üniversitesi tarafından yapılıyor, 6'sı da yabancılar tarafından yapılıyor maalesef. Bundan dolayı tabii halk biraz muzdarip, her yerin sit alanı ilan edilmesinden muzdarip.

Şimdi, adam, bir yere tarla yapacak, tarlasını sürecek, "Efendim, burası sit alanı." ev yapacak, "Sit alanı." deniliyor. Özellikle bu kadar geniş bir alanda sit alanlarının tespitinde biraz daha müsamaha gösterilmesini diliyorum. Belki adalar çok küçük bir yer ama Mersin'in coğrafyası çok geniş bir yer. Ben, onun için, belli başlı yerleşim yerleri belki sit alanı olmalı, tamamı olmamalı diyorum.

Şimdi, bazı yerlerde mesela geç kalınıyor, kazı yapımında geç kalınıyor. "Tek Kadın" diye Silifke'nin yukarısında bir yer var. İnanın, gezerken sırlı seramiğe rastlıyorsunuz, temrene, ok ucuna rastlıyorsunuz, böyle bir yer. Onun için geç kalmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Geçen sene Demircili köylüleri ulusal basına konu oldu. Bir yol, bir Batılı yazar işte "Geçmişte burası Roma'nın, falanın geçtiği bir Roma yolu olabilir." diyor. Onun üzerine orası sit alanı ilan ediliyor. Hiç alakası yok, kültür müdürümüzle gezdik mesela oraları, pek alakası olmayan bir şey. Yine orası sit alanı ilan edildi.

Bazı tarihî eserlerin korunmasında da mutlaka bekçiye ihtiyacımız var yani hem de vardiyalı bekçiye ihtiyacımız var. Mesela "Mezgit Kale" diye tarihî bir anıt mezar vardır, bir Roma mezarı, hakikaten önemli bir eser. Şimdi bilmiyorum kim kırıyor yani üzerinde bir fallus kabartması var, o taş kırılmış ve sütun başlıkları kırılmış. Mesela buna benzer birtakım olaylarla karşılaşılıyor. Çok değerli mesela Uzunca Burç'un yani Turizm Bakanlığı tarafından yapılması gereken, turist geldiği zaman rahat etmesi gereken birtakım yapılar henüz daha yapılmadı. Yani hakikaten Uzunca Burç Antalya'daki Perge'ye, Side'ye eş bir yerleşim merkezi yani onlardan belki daha değerli. Özellikle bir nekropolü var, çok değerli yani bana göre çok değerli. Bilmiyorum, korunmasında sıkıntı olduğunu düşünüyorum. Mesela yine Olba, Zeus'un doğum yeri diye meşhur ama sıkıntılar var yani bekçi bakımından oranın korunması... Sadece bir kazı yapılmış orada. Bu bakımdan, bu kazılarla ilgili "Niye siz yapmıyorsunuz?" diye Mersin Üniversitesiyle -çünkü Mersin Üniversitesinin amblemi de sütun üzerine sütun başlıkları şeklinde- görüştüğümüzde bize söylenen şey şu, diyorlar ki: "İzinde zorluk çekiyoruz." Bu konuda ben Sayın Rektörümüzün söylediğini bilgilerinize arz ediyorum.

Sözü fazla uzatmayayım yani söylenecek şeyler epey var ama inşallah başka bir zaman size bir rapor hâlinde bu bilgileri sunmak isterim.

Ben yeni dönemin hayırlı olmasını, Bakanlığınızın da hayırlı olmasını, yeni hizmetler getirmesini diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

**BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Bozkurt.**

Sayın Havutça, söz sizin, buyurun.

**NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.**

Ben öncelikle Komisyonumuzun tüm üyelerine iyi bir yasama yılı temenni ediyorum, bu Komisyonun yeni bir üyesi olarak -İçişleri Komisyonundan geldim, arkadaşlarımızın hepsini gerçi çok iyi tanıyorum ama- başarılar diliyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, tabii bizim ülkemiz birçok uygarlığa beşiklik etmiş, her inançtan, her kültürden izler taşıyan çok zengin bir ülke kültür ve tabiat varlıkları anlamında. İşte, dinlerin bulunduğu, uygarlıkların bulunduğu bir ülke olarak Avrupa'da ve dünyada anılan büyük bir zenginliğe sahibiz. Ancak bunların korunması, geliştirilmesi noktasında hâlâ çok ciddi eksiklerimiz olduğu ve ihmallerimiz olduğu da bir gerçek. İşte, bir taraftan yasaların yapılmasında, uluslararası sözleşmelere, Anayasa'mıza ilişkin birtakım düzenlemelerde eksiklik olduğu ortaya çıkıyor. İşte, önce yasayı yapıyoruz, sonra Anayasa Mahkemesi bireysel özgürlükler anlamında bozuyor, gönderiyor. Yasaları yaparken daha itinalı olunması gerektiği ve işte, uluslararası evrensel hukukun tanımladığı suçta ve cezada kanunilik ilkesinin göz ardı edildiği Anayasa Mahkemesinin kararlarıyla tescil edilmiş. Tabii, gönül ister ki bu yasaların yapım süreçlerinde bu evrensel içtihatları, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına ve Anayasa içtihatlarına uymamız gerekiyor. Bu bir eksiklik. Ben merak ediyorum, işte 2010'da yapılan referandumla -Anayasa Mahkemesinin- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine

biyresel başvuru hakkını Anayasa Mahkemesine alarak acaba yargılama süreçlerini Türkiye uzattı mı, hak ihlallerinin önüne geçti mi, yoksa ayrıca adil yargılanma hakkını uzatan yeni bir süreç mi başlattı? Bu da incelenmesi gereken bir konu.

Tabii, bu yasanın olumlu bir Şekilde değerlendirilmesi bizim de arzumuz ancak ben de Balıkesir zeline geldiğimizde... Balıkesir toprakları da çok zengin kültürel mirasa sahip. İki konuya dikkatinizi çekmek istiyorum.

Birincisi, Erdek'te Kyzikos harabeleri var Güney Marmara'da, gerçekten güney Marmara'nın Efes'i gibidir. Erdek'te Kapıdağ Yarımadası'nın bulunduğu noktada ta antik döneme kadar uzanan çok ciddi bir Şey ancak otuz yıldan beri bir türlü ortaya çıkarılmadı.

Yine Manyas Gölü'nün kenarında, Kuş Cenneti'nin -ki biliyorsunuz, Avrupa A sınıfı diplomasına sahip bir cennettir Kuş Cenneti- hemen dibinde Daskyleion harabeleri var. Burası da güney Marmara'nın Efes'i gibidir, İzmir'in Efes'i gibidir. Gerçekten Türkiye'nin dünya çapında çok önemli değerleri fakat iğneyle kuyu kazar gibi... Sayın Vekilim de işte Balıkesir Vekilimiz, o da biliyor, grmştr. Çok önemli değerlerimiz maalesef denek yokluğu, Şu, bu diye hâlâ ne yazık ki değerlendirilemedi.

Bunu da bu vesileyle ben Bakanımızın dikkatine sunmak istiyorum. Hakikaten bunlar sadece Balıkesir'in değil, Türkiye'nin değil, dünyanın mirası, göz bebeği olan tarihsel miraslarımız. Bu konularda gereken adımların atılmasını ve biraz daha bu konuda çaba gösterilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Havutça, biz de teşekkür ederiz.

Recep Gürkan da bir söz istedi. Geneli zerindeki son sözü Sayın Gürkan'a veriyoruz.

Sayın Gürkan, buyurun.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Teşekkür ediyorum.

Ondan sonra zaten kifayeti müzakereyi ben vereceğim çünkü tezkere var, yetişelim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; hoş geldiniz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yeni yasama döneminin hepimiz için başarılar getirmesini temenni ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum.

Şimdi, yasayla ilgili bir sıkıntımız yok, zaten arkadaşlarım da söylediler, olumlu oy vereceğiz, geçireceğiz. Yalnız -ben sonradan tümü üzerinde söz alma ihtiyacı hissettim ki Sayın Bakana da zaman kalsın- Şöyle bir ifade var 3'nc maddeyle değiştirdiğimiz 65'inci maddede: Biz yaptırımı yani cezai müeyyideyi tescil edilen sit alanları ile yine tescilli ilan edilmiş ve koruma kararı alınmiş yerler için veriyoruz. Yani bunlarla ilgili bir fiil zarar söz konusu olursa bunlara bir müeyyide getiriyoruz.

Ben Edirne Milletvekiliyim. Edirne, biliyorsunuz, işte dünyada tarihî eser bakımından neredeyse Floransa'yla yarışan bir kentimiz. 2 tane dünya kültür mirasımız var. Biri, muhteşem Selimiye Camiimiz, biri de somut olmayan kültür mirası olarak Selimiye'miz. Bir Kakava Őenliđi'miz var yöresel, Şimdi inşallah onu da UNESCO'ya sokma hazırlıkları yapıyoruz. Böylece dünyadaki birkaç kentten biri olma çalışmalarımız var.

Bunu bir tespit olarak söylüyorum, kesinlikle itham falan değil. Hem personel yetersizliği hem de zaman nedeniyle Edirne'de tescil edilmemiş ama vatandaşça bilinen belki binlerce tarihî yapı var yani hanı, hamamı, köprüsü, işte su kemeri gibi vesaire, vesaire. Peki, bir vatandaş ya da herhangi birisi tescil edilmemiş bir tarihî yapıya zarar verdiğinde ne olacak? Bu, müeyyidesiz mi kalacak? Sanki burada bir boşluk var. Bunu tekrar bir değerlendirebilir miyiz bilmiyorum. Bununla ilgili de mutlaka, belki kanunun öngördüğü kadar olmaz ama, daha az oranda bir müeyyide getirmek gerekmez mi? Ben bunu dikkatinize sunmak istedim.

Çok teşekkür ediyorum.

Kifayeti müzakere önerimi de Sayın Başkan dikkate alırsa tezkereye yetişmek açısından teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürkan, biz çok teşekkür ederiz.

Sayın Bakanımıza bir açıklama için söz veriyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Çok teşekkür ederim.

Kuşkusuz, bu konuştuğumuz konular devletin ve milletin ortak zenginliği, ortak mirası; bir parti meselesi değil, devlet, millet meselesidir. Devletin ekonomisi güçlü olur, başka zaman zayıflar; ordusu güçlü olur, başka zaman zayıflar; çeşitli olaylar geçebilir. Tarih içerisinde devletin kalıcılığı, hepimizin çocuklarımıza bırakacağımız Şey, eğer kültür sağlamsa, kültürel miras sağlamsa kalıcılığımız tarihte tescillenmiş olur. Benim hep verdiğim bir örnek vardır: Çaağatay devleti normalde otuz kırk yıllık bir ömre sahip.

Aslında siyasal tarihte çok kayda değer bir devlet değildi çünkü iki yüz yıllık, üç yüz yıllık devletler varken otuz kırk yıllık bir devletin siyasal tarihe geçmesi söz konusu olmazdı ama niçin kalıcı olmuştur ve siyasal tarihe geçmiştir? Çünkü Ali Şir Nevai büyük eserler vermiştir, insanlık bunu görmezden gelemez ve eserlerini Çağatay Türkçesiyle vermiştir, dolayısıyla Çağatay Türkçesi görmezden gelinemez. Dolayısıyla, Ali Şir Nevai sayesinde Çağatay Türkçesi, Çağatay Türkçesi sayesinde de Çağatay devleti kayda değer bir devlet olmuştur.

Dolayısıyla, arkadaşlarımızın gösterdiği kültürel hassasiyet, bu devletin ve milletin bekası açısından her türlü gücümüzden, her türlü imkânımızdan bizim açımızdan daha kıymetlidir. Burada ortak hassasiyet ne kadar yükselirse bu hepimizin ortak değerlerinin korunması açısından da kıymetli olur.

Kuşkusuz arkadaşlarımızın dedikleri doğrudur. Bir kısmına bu ekonomik sebeplerle gereken şekilde sahip çıkılamamıştır. Tabii, o kadar da çok şey var ki. Yani işte Kırşehir’de yapılan kazılarda şimdi Japonlar bir yirmi yıl daha kazı izni istiyorlar çünkü bir dokuz bin yıl daha geriye gitme imkânları var. Sadece bir höyükten bunu yapıyorlar ve müthiş bir imkân da akıtıyorlar oraya. Doğrusunu söylemek gerekirse ben biraz tarihle ilgileniyorum ama buraları gezdikçe pek çok şeyi tekrar gözden geçirme ihtiyacı da hissediyorum. Yani Anadolu tek başına, büyük 3-4 tane devletin sahip olduğundan daha fazla kültürel varlığa sahiptir. Bunun bütçesinin o şekilde olması gerekir ve bu bizim devletimizin, milletimizin şanıdır, şerefidir; bu gurura hep beraber sahip çıkmamız lazım.

Ben size bu ilk komisyon toplantısında şunu söylemek isterim ki yani bu meseleye sahip çıkma meselesi hepimizin ortak meselesi, iktidar-muhalefet meselesi değildir. Bu ülkenin ortak kazanımıdır, hatta bizden önceki medeniyetlerin bize bıraktığı bir mirastır ve bizden sonrakilere karşı en büyük vebalimiz bununla ilgidir.

Tabii, arkadaşlarımızın sordukları çeşitli sorular var. Belli bir sıra gözetmeden, müsaade ederseniz, hepsine değinmeye çalışacağım. Bunların hepsine spesifik cevaplar da verebiliriz ama kısaca şöyle bir şey söyleyeceğim:

Bu Ayasofya meselesi... Biz orada aslında işgalciydik, bir karar olmadan biz oraya yerleşmiştik. Daha sonra mahkeme kararıyla Kültür Bakanlığı oradan çıkarıldı. Vakıflar da burayı bu şekilde bir düzenleme olarak takdir etti. Dolayısıyla, bizim inisiyatifi mizde olan bir durum değildi.

Arkadaşlarımız, denetim, TOKİ vesaire şeylerini sordular. Tabii, bizim Bakanlık olarak perspektifimiz şudur: Koruma kullanma dengesini gözetmek durumundayız biz. Bazı yerde geçmişte de bugün de yanlış uygulamalar olabilir, kullanma için koruma zafı düşürülmüş olabilir. Bazen de işte -Sayın Yeniçeri de örnek verdi- koruyalım diye kapatmış ama o zaman da herhangi bir şekilde kültürel mirasın parçası hâline getirememişiz, perspektifimiz budur. Tabii, denetimden belediyeler sorumludur burada.

Bu TOKİ meselesindeki şey şu: TOKİ’nin tabii planlama yetkisi var fakat sit alanlarında yetki kurullardadır. Dolayısıyla kurul kararı olmadan sit alanlarında TOKİ yapılanmaya gidemez yani kurul kararlarının üzerinde değildir TOKİ’nin tasarrufları.

Bu konuştuğumuz yasanın ana esası, tabii, haklısınız, tebligatla ilgili hükümler. Bununla ilgili bir bilgi vermek, arz etmek isterim Komisyonunuza. 1984-1987 arasında bu tebligat hükümleri var fakat 1987 yılında kaldırılıyor ve bu boşluk ondan sonra doldurulmuyor, herhangi bir şikâyet de olmadığı için o şekilde yürüyor. Sebebini bilemiyoruz ama şunu tahmin ediyoruz: O zamanki koşullarda, 1987 yılında belki bu şekilde iletişim araçları güçlü olmadığı için bu iletişimin mümkün olmayacağı, bu şekilde, güçlü bir şekilde olmayacağı düşünülerek diye bir iyi niyetli yorum üretiyoruz burada. Ama 1984-1987 arasında varken tebligat hükümleri 1987’de kaldırılıyor, ondan sonra da tekrar yerine koyulmuyor. Bugün bunu yaparak aslında bir yandan hem varlık sebebimizi yani kültürel varlıkları, tabiat varlıklarını koruma misyonumuzu yerine getiriyoruz ama bunu yaparken de vatandaşımızı mağdur etmeyelim, vatandaşımızı bilgilendirerek bunu yasalım şeklinde bir perspektif üretmeye çalışıyoruz.

Hükümetimiz döneminde ilk kez bir uygulamayla vatandaşlara oturdukları evler için yani bu sivil mimari için -bu bilgiyi sizinle paylaşmak isterim- 49 milyon lira kadar yardım yapılmıştır. 1.064 yapıya uygulama, 2.091 yapıya proje desteği verilmiştir.

Bir de bir arkadaşımız yine gündeme getirdi, ona değineyim. Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün görev ve yetkileri devam ediyor. 2863 sayılı Kanun hükümleri geçerlidir. 644 sayılı Kanun Hükümündeki Kararname bu kanunu yürürlükten kaldırmamıştır.

Şimdi, tabii, tek tek bütün bunları tartışabiliriz, bazen bu da doğrudur. Bir ile gittiğimizde yani bir ilde bazen başka ülkelerdeki varlığın üçte 1’i kadar sadece bir ilimizde bizim tabiat varlığı olabiliyor ve her biri için de haklı olarak şu söyleniyor: Yani burayı dünya bilse çok müthiş bir ilgi görür.

Sayın Merkel biliyorsunuz gelmişti, Kapadokya’yı gezdiriyorduk. Kiliselerle çok ilgili ve çok uzun uzun dinledi. Ben kendisine 3 tane kiliseyi gezdirdim. Dedi ki: “Bunlar muhteşem yapılar. Bunun başka örnekleri var mı Türkiye’de?” Dedi ki: “Ben size

Kapadokya'da 293 tane daha gösterebilirim." Tabii, bu, bir Kültür Bakanı için, bu milletin Kültür Bakanı için müthiş şeref verici bir şey ki onların kökleri Antakya'da var; işte camiler, havralar, höyükler, vesaire. Ama şöyle bir şey var: Atatürk'ün dediği gibi, cumhuriyetin temeli kültürdür. Bizim restorasyonla ilgili hikâyemiz Selçuklu zamanında başlamıştır. Dolayısıyla, aslında bu meseleye millet ve devlet olarak yatkınız fakat ekonomik imkânlar ve zaman içerisinde belki de siyasi meselelerin çok öne çıkması yüzünden farkındalık oluşturmakta birtakım zaafılar ortaya çıkmıştır. Şimdi, en önemli şey şudur: Tabii, en çok partiler üstü hareket etmesi gereken komisyon bu yüksek Komisyonunuzdur çünkü devletin, milletin ortak varlığına sahip çıkıyoruz.

Bir de hafta sonları kültür merkezli olarak kendisini kurgulayabilmiş ülkelerde çocuklar müzelerde geziyorlar, orada faaliyetler yapıyorlar. Ben herkese şunu öneriyorum: "Bir müze, vesaire yapalım." dediklerinde, ilinizle ilgili küçük bir müze getirmeyin, büyük bir müze yapmaya çalışalım, sivil toplumun da desteğini alalım. Bunun içerisinde mezuniyet törenleri yapılsın, akşamları resepsiyonlar verilsin ve sosyal hayat bunun içerisinde gerçekleşsin diye... Mesela, Kırşehir'de Japonlar öyle bir şey yapmışlar ki köy hayatı müzenin içerisinde geçiyor. Dolayısıyla kültür devleti olmanın iki tane şeyi var: Bir, büyük millî kültür politikamız olacak, evrensel kültürle rekabet edebilen; bir de vatandaşın ayağına kültürel programlar konusunda bir perspektifimizin olması gerekiyor. Burada da hep beraber bu ortak akli üretmeye çalışacağız.

Ben bunları hassasiyetle dinledim. Atladığım şeyler olursa arkadaşlarımıza özel olarak bilgi veririm, arkadaşlarımız hepsini not aldılar tek tek, özellikle illerle ilgili.

Sayın Başkanım, arzım bu kadardır Komisyonunuza şimdilik.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederiz.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 1'inci maddeyi okutuyorum:

## **KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARIM KORUMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

**MADDE 1-** 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış, aynı maddeye beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve aynı maddenin mevcut son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tescil kararları, tescil olunan taşınmazın kadastral bilgileri ile birlikte, tapu siciline şerh düşülmek üzere ilgili tapu müdürlüğüne bildirilir.

Tek yapı ölçeğindeki kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarına ilişkin tescil kararları, 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca maliklere tebliğ edilir.

Sit alanlarının, tabiat varlıklarının ve tek yapı ölçeğinde tescil edilen taşınmazlar da dâhil olmak üzere malikleri idarece tespit edilemeyen taşınmazların tescil kararları. Resmi Gazetede yayımlanır ve Bakanlığın internet sayfasında bir ay süreyle duyurulur.

Tespit ve tescil ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Tasarının 1'inci maddesi üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız?

Sayın Eyidoğan, buyurun.

HALUK EYİDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan güzel bir konuşma yaptı ama biraz da Adalar ilçesinin özelinde ifade ettiğim konulara değinmedi. Herhâlde daha sonradan danışmanları bu konuyu inceleyip belki bizi bilgilendirirler; teşekkür ediyorum.

Bu maddede, burada, malikleri kesin olarak tespit edilemeyen veya bugüne kadar mahkemelerce bir karara bağlanamayan ve tek yapı ölçeğinde değerlendirilen taşınmazların tapu ve tescil ile kullanıma haiz restorasyon, rölöve işlemlerine olanak tanınip özelleştirilmesi düşünülmekte, bu amaçla Resmî Gazete ve İnternet gibi toplumun sadece bir kesiminin bilgilenebildiği araçlar kullanılmaktadır. Tabii, nesil değiştikçe daha fazla İnternet ve sayısal ortam kullanma olanağı ortaya çıkacaktır ama, şu anda hâlâ belli bir kesim kullanıyor. Oysa 7201 sayılı Yasa'yla birlikte mahallî ilan yöntemleri de kullanılmalı ve itiraz yolu da tesis edilebilirdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Eyidoğan.

Başka söz isteyen arkadaşımız yok.

Madde üzerinde önerge yok.

Tasarının 1'inci maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir teknik düzeltme yapmak isterim. Öngörülen düzenlemeyle, 2863 sayılı Kanun'da daha önce atıf yapılmamış olan Tebligat Kanunu'na atıf yapılmaktadır. Kanun yapım tekniği açısından ilgili kanunun kabul tarihinin de 11/2/1959 tarihi olarak yazılması uygun olacaktır.

Bu açıklamayla tasarının 1'inci maddesini tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 2'nci maddesini okutuyorum:

**MADDE 2-** 2863 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve aynı maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Korunma alanlarına dair koruma bölge kurulu kararları, 7201 sayılı Kanun uyarınca maliklere tebliğ edilir."

"Malikleri idarece tespit edilemeyen kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanlarının tesciline ilişkin kararlar, Resmi Gazetede ilan yoluyla duyurulur ve Bakanlığın internet sayfasında bir ay süreyle yayımlanır."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?

Sayın Canalıoğlu, buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Erzurum Müzesi'yle ilgili vermiş olduğunuz bilgilere teşekkür ederiz. Mahkemede, işgalci durumunda olduğunu söylemişsiniz, ancak bir bilgiyi dikkatinize sunmak istiyorum.

Bilindiği gibi, Ayasofya Müzesi'nin 1956, 1957 yıllarında müzeye dönüştürülmesi için Sayın Adnan Menderes Hükûmeti Edinburg Üniversitesiyle bir protokol yapmış ve bu protokolle restorasyon çalışmaları başlatılmıştır. 1959'da müze olması kararı alındığında rahmetli Adnan Menderes Başbakanıdır. Restorasyon çalışmaları 1962'de tamamlanmış ve Demokrat Parti iktidarı tarafından da camiden çıkarılarak anıt müze sıfatıyla bölge turizmimize açılmıştır. 1964'ten beri Kültür ve Turizm Bakanlığının uhdesinde bulunan bu yapının, anıt müze yapının bu süreç içerisinde işgalci durumunda olması bir anlam taşımıyor. Bunu da dikkatlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Canalıoğlu, biz teşekkür ediyoruz.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 3'üncü maddesini okutuyorum:

**MADDE 3-** 2863 sayılı Kanunun 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 65- Tescil edilen sit alanları ve korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarının bu Kanuna göre tebliğ veya ilan edilmiş olmasına rağmen yıkılmasına, bozulmasına, tahribine, yok olmasına veya her ne suretle olursa olsun zarar görmesine kasten sebebiyet verenler ile koruma bölge kurullarından izin alınmaksızın inşaat ve fizikî müdahale yapanlar veya yaptırımlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Bu Kanuna aykırı olarak yıkma veya imar izni verenler, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiiller, korunması gerekli kültür ve tabiat varlığını yurt dışına kaçırmak amacıyla işlenmiş ise verilecek cezalar bir kat artırılır.

Bünyesinde koruma, uygulama ve denetim büroları kurulan idarelerden 57 nci maddenin yedinci fıkrası uyarınca izin almaksızın veya izne aykırı olarak tamirat ve tadilat yapanlar ile izinsiz inşaat ve fizikî müdahale yapanlar veya yaptırımlar altı aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılırlar."

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 4'üncü maddesini okutuyorum:

**MADDE 4-** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddesini okutuyorum:

**MADDE 5-** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünün oylamasına geçmeden önce Komisyonumuza redaksiyon yetkisi verilmesini ve İç Tüzük'ün 45'inci maddesine göre Mersin Milletvekili Sayın Çiğdem Münevver Ökten, Manisa Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ ve Sakarya Milletvekili Sayın Ayşenur İslam'ın özel sözcüler olarak seçilmesi hususlarını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde üzerinde oy birliği olduğu için muhalefet şerhi yok, onun için muhalefet şerhi için süre vermeye gerek duymuyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Muhalefet var, şerhi yok.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Redaksiyon komitesinde bir tane arkadaşımız olsa çok daha iyi olurdu, beraber...

BAŞKAN – Şöyle yapabiliriz: Biz redaksiyonu yapıp size gönderelim, o da olabilir, mailinize hemen atabiliriz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Öyle yapalım.

BAŞKAN – Yani redaksiyonu yapıp mailinize atalım, hemen siz de bugün bakın...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Bir arkadaşımızı da koysaydık oraya çok daha uygun olurdu, yani bu şu atmosfere daha uygun olurdu. Bakın biz hiç muhalefet etmedik.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi bir şey söyleyeceğim. Yani gerçekten bu iktidar duygusu sizi öyle bir sarmış ki böyle narsist, hiçbir alanda aman muhalefetten birisi girer de bir şey olur diye hamaliyete bile ortak etmiyorsunuz. Adamların dediği size...

BAŞKAN – Hocam, size zahmet verdim demek istemiyorum...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Hayır, ben şunu söylemek istiyorum, böyle yapmayın ya, katılımcı, demokratik, çoğulcu, vakit, nakit...

BAŞKAN – Hayır, şu... Tabii, redaksiyon noktasında şunu çok rahatlıkla yapabiliriz, hemen biz redaksiyonu yapalım, size mail atalım, bir bakın, eğer redaksiyon noktasında bir problem görürseniz hemen iletişime geçelim, her şey prosedür değildir Hocam, yani açarız, birbirimize gönlümüz de, iletişimi de açık.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ya, size güveniyoruz, elbette yapacaksınız, fakat dikte biçiminde...

BAŞKAN – Ben toplantıya katıldığınız için hepinize teşekkür ediyorum. Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Toplantı sona ermiştir.

**Kapanma Saati: 17.17**